

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL K. C. SKUNDO**

2023 m. lapkričio d. Nr. S-2023/ (7-2023/180)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš komisijos pirmininko Evaldo Raistenskiego, narių Jurgitos Narkevičiūtės (pranešėja), Rasos Stravinskaitės, Andriaus Veniaus, Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrinėjo K. C. (toliau – Pareiškėjas) 2023-10-25 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2023-10-05 sprendimo gražinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-1333445 (toliau – Inspekcijos sprendimas, skundžiamas sprendimas). Pareiškėjas O. L. ir Inspekcijos atstovė P. L. 2023-11-21 dalyvavo Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėjas su skundžiamu Inspekcijos sprendimu nesutinka, Komisijos prašo ginčijamą sprendimą panaikinti ir gražinti trečiajam asmeniui, t. y. jo klientui pagal 2023-05-10 teisinių paslaugų sutartį P. B. pastarojo asmens 2023-08-24 sumokėtą 109 Eur žyminį mokestį, kuris P. B. gražintinas įsiteisėjusios 2023-08-28 Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos rajono rūmų teismo nutarties civilinėje byloje Nr. e2-5947-1112/2023 pagrindu (nepriėmus patikslinto ieškinio).

Pareiškėjas paaiškino, kad pateikė prašymą Inspekcijai atstovaujamo kliento vardu gražinti klientui jo sumokėtą 109 Eur žyminį mokestį ir atkreipė dėmesį, jog ne jis sumokėjo prašytą gražinti 109 Eur žyminį mokestį, o klientas P. B.. Pareiškėjas nurodė, kad pridėda prie skundo tai patvirtinančius dokumentus, kurie buvo pateikti ir Inspekcijai (P. B. mokėjimo nurodymą žyminio mokesčio sumokėjimui, atstovavimą patvirtinančius dokumentus). Tačiau, pasak skundo, Inspekcija, nustačiusi, jog Pareiškėjas turi skolą Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Sodra) (Pareiškėjo teigimu, apie kurią jis nežinojo), nusprendė kliento P. B. sumokėtą 109 Eur žyminį mokestį įskaityti už Pareiškėjo išsiskolinimą Sodrai. Pareiškėjo nuomone, Inspekcija be jokio teisinio pagrindo „nusavino“ jo kliento P. B. lėšas.

Inspekcija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 87 ir 111 straipsniais, mokesčių įstatymais, Mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų gražinimo (įskaitymo) taisyklėmis, patvirtintomis Inspekcijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. VA-186 „Dėl mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų gražinimo (įskaitymo)“ (toliau – Taisyklės), ir išnagrinėjusi Pareiškėjo 2023-09-25 prašymą gražinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. (17.16-40) GES-738960 (toliau – 2023-09-25 prašymas gražinti (įskaityti) permoką), skundžiamu sprendimu nusprendė negražinti (neįskaityti) 109 Eur sumos Pareiškėjui, o šią sumą pervedė Sodrai į šios institucijos sąskaitą, esančią „Swedbank“, AB.

Skundžiamame sprendime dėl negražintinos 109 Eur sumos nurodyti papildomi motyvai: nuo 2021-01-01 įsigaliojo MAĮ 87 straipsnio 4 dalies nuostata, leidžianti Inspekcijos administruojamas mokesčių permokas įskaityti Valstybinio socialinio draudimo įmokų, delspinigių, baudų ir palūkanų skolai padengti (toliau – Nuostata). Rengiant sprendimą nustatyta, kad Pareiškėjas Sodrai buvo skolingas 1 044,62 Eur. Vadovaujantis Nuostata, 109,00 Eur iš Pareiškėjo prašyto gražinti žyminio mokesčio permokos įskaitoma į Sodros biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą mokestinei nepriemokai padengti.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo skundas iš dalies tenkintinas, Inspekcijos sprendimas naikintinas ir Pareiškėjo prašymas gražinti žyminio mokesčio permoką (109 Eur) perduotinas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Mokestinis ginčas yra kilęs dėl Inspekcijos 2023-10-05 sprendimo Nr. 331-1222445 Pareiškėjui negražinti (neįskaityti) 109 Eur sumos teisėtumo ir pagrįstumo.

Pristatydama mokestinio ginčo esmę Komisijos narė pranešėja posėdyje informavo, jog Komisija kreipėsi į Sodrą ir pastaroji institucija 2023-11-14 raštu Nr. (7.2E) DV S-94909 informavo, kad 2023-10-05 duomenimis Pareiškėjas Sodrai nebuvo skolingas, paaiškindama, jog buvo nurodyta privalomojo sveikatos draudimo įmokų skola, kurios realiai nebuvo, nes dar nebuvo įrašyti duomenys apie skolos nebuvimą. Pareiškėjas Komisijai taip pat papildomai pateikė Sodros 2023-11-08 suformuotą pažymą, jog jis Sodrai nėra skolingas.

Iš byloje esančios medžiagos matyti, kad Pareiškėjas atstovaujamo kliento vardu Inspekcijai 2023-09-25 pateikė prašymą gražinti P. B. 109 Eur sumą. Inspekcijai taip pat buvo pateikti Pareiškėjo atstovavimą P. B. patvirtinantys dokumentai (advokato F. K. 2023-05-15 sutikimas dėl atstovavimo, 2023-05-24 išrašas iš teisinių paslaugų sutarties), įrodymas apie paties P. B. 2023-08-24 įmokos kodu 5660 (žyminis mokestis) sumokėtą 109 Eur sumą (AB SEB banko mokėjimo nurodymas Nr. 146) bei įsiteisėjusi Klaipėdos apylinkės teismo 2023-08-28 nutartis civilinėje byloje Nr. e2-5947-1112/2023, kuria atsisakyti priimti ieškovo P. B. patikslintą ieškinį atsakovui E. S. dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu ir restitucijos taikymo ir gražinti jį pateikusiam asmeniui. Inspekcijos Mokestinių prievolių departamento Paslaugų administravimo skyriaus parengtoje 2023-10-05 išvadoje dėl mokesčio ir (arba) baudos už administracinę teisės pažeidimą permokos (skirtumo gražinimo (įskaitymo) Nr. 331-1332179 nurodyta, kad 109 Eur suma gražintina P. B.. Dėl aukščiau nurodytų nustatytų faktinių aplinkybių ginčo nėra, t. y. Inspekcija sprendime šių faktinių aplinkybių nekvestionavo ir dėl jų atskirai nepasisakė. Tačiau ginčijamu sprendimu visgi nusprendė P. B. turimos mokesčių permokos negražinti įgaliotam atstovui, 109 Eur sumą pervedant Sodrai tariamai atstovo mokesstinės prievolės padengimui. Pareiškėjas su tokia mokesčių administratoriaus pozicija nesutiko ir Komisijai pateiktame skunde nurodytų argumentų pagrindu prašė skundžiamą Inspekcijos sprendimą panaikinti ir 109 Eur sumą gražinti jo atstovaujamam P. B., taip pat akcentuodamas, kad apie savo skolą Sodrai jis nieko nežinojo.

Įvertinusi Pareiškėjo skundo motyvus, byloje esančius dokumentus bei Komisijos posėdžio metu nurodytus šalių argumentus, Komisija daro išvadą, kad nagrinėjamu atveju pagal Pareiškėjo 2023-09-25 pateiktą prašymą gražinti jo atstovaujamam P. B. 109 Eur žyminio mokesčio permoką Inspekcija, priimdama skundžiamą sprendimą, neišnagrinėjo visų su ginčo permokos gražinimu susijusių aplinkybių.

MAĮ 2 straipsnio 12 dalyje nustatyta, kad mokesčio permoka – mokesčių mokėtojo sumokėta per didelę mokesčio suma. MAĮ 2 straipsnio 17 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojas – asmuo, kuriam pagal mokesčio įstatymą yra nustatyta prievolė mokėti mokesčių <<...>>. Mokesčių permokos įskaitymą ir gražinimą nustato MAĮ 87 straipsnis, kurio 1 dalyje nurodyta, kad mokesčių mokėtojo permokėtos mokesčių sumos centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka yra įskaitomos mokesčių mokėtojo mokestinei nepriemokai

padengti. Detaliai MAĮ 87 straipsnio nuostatų įgyvendinimo tvarką numato aukščiau nurodytos Taisyklės (redakcija, galiojanti nuo 2021-03-17; TAR, 2021, Nr. 2021-05238).

Iš Taisyklių 12, 15, 16 punktų nuostatų matyti, jog mokesčių mokėtojo teisės susigrąžinti mokesčio permoką (skirtumą) realizavimas siejamas su realiu permokos turėjimu ir jos pagrindu, pateikiant tinkamai užpildytą nustatytos formos prašymą ir dokumentus, būtinus permokai pagrįsti (*iš jų mokėjimo dokumentus, atstovavimą patvirtinantį dokumentą (jo kopiją), kas ginčo atveju ir buvo padaryta*). Taisyklėse taip pat numatyta procedūra, kurios metu mokėtojas turi galimybę patikslinti neteisingus, netikslūs duomenis, ar pateikti reikiamus dokumentus, susijusius su permokos grąžinimu. Komisijos nuomone, pagal teisės aktų reikalavimus prašymas dėl mokesčio permokos grąžinimo turi būti teikiamas mokėtojo, siekiančio permoką susigrąžinti, vardu, nes jo vardu apskaitos sistemoje yra fiksuotas mokesčio / įmokos mokėjimas, jo vardu fiksuojama ir permoka, kurią prašoma grąžinti.

Ginčo byloje nustatyta, kad 2023-09-25 prašymą grąžinti 109 Eur žyminio mokesčio sumą užpildė ir pateikė Pareiškėjas, tačiau P. B. vardu, kurį (žyminį mokestį) pastarasis asmuo sumokėjo 2023-08-24 įmokos kodu 5660. Šie duomenys patvirtina, kad pagal minėtas MAĮ 2 straipsnio bei Taisyklių nuostatas ginčo žyminio mokesčio permoka, nors prašymą pateikė Pareiškėjas, tačiau realiai Pareiškėjui nepriklauso, t. y. priklauso P. B..

Komisija atkreipia dėmesį, kad nei skundžiamame sprendime nei posėdžio Komisijoje metu Inspekcijos atstovė nenurodė, kokių teisiniu pagrindu P. B. 2023-08-24 įmokos kodu 5660 (žyminis mokestis) sumokėtą 109 Eur sumą mokesčių administratorius pripažino jam atstovavimo paslaugas teikiančio Pareiškėjo turima permoka ir P. B. biudžete esančiomis pinigineis lėšomis (sumokėtu žyminiu mokesčiu) dengė Pareiškėjo turimą skolą Sodrai.

Komisijos vertinimu, mokesčių administratorius turėjo įvertinti aukščiau nurodytas aplinkybes, tačiau to nepadarė, t. y. be jokio pagrindo Pareiškėjo atstovaujamojo P. B. turimą mokesčio permoką pripažino Pareiškėjo turima mokesčio permoka ir netgi P. B. turima mokesčio permoka dengė Pareiškėjo skolą Sodrai, kurios (skolos), kaip nustatė Komisija pagal Sodros pateiktą informaciją, net nebuvo. Net darant prielaidą (nors byloje nustatyta priešingai), kad ginčo 109 Eur suma laikytina Pareiškėjo mokesčio permoka, mokesčių administratorius ir tokiu atveju neišnagrinėjo visų faktinių aplinkybių dėl Pareiškėjo turimos / neturimos skolos Sodrai.

Komisija nurodo, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2013-09-09 nutartyje adm. byloje Nr. A-575-1517-13 yra išaiškinęs, jog sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, pavyzdžiui, neįvardijant, kokiais teisės aktais remiantis ginčijamas administracinis aktas yra priimamas, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (žiūrėti, pavyzdžiui, LVAT 2008-11-19 nutartį adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-1898/2008, 2008-12-19 adm. byloje Nr. A⁷⁵⁶-2036/2008 ir kt.).

LVAT, aiškindamas MAĮ 32 straipsnio, nustatančio mokesčių administratoriaus pareigas, nuostatas, yra konstatavęs, kad mokesčių administratoriaus veikla privalo griežtai atitikti įstatymų reikalavimus, būti pagrįsta teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, tiesiogiai susieta su įstatymų pavestų funkcijų ir uždavinių įgyvendinimu (LVAT 2005-06-08 sprendimas adm. byloje Nr. A-04-685/05, 2007-02-09 sprendimas adm. byloje Nr. A-180-127-07, 2011-06-27 išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas adm. byloje Nr. A-556-1105-11). Pažymėtina, kad tinkamas motyvavimas apima ne tik tinkamą teisinio pagrindo nurodymą ir taikymą, bet ir reikalavimą priimame teisės akte nurodyti pagrindinius faktus (LVAT 2020-02-12 nutartis adm. byloje Nr. A-486-575/2020). Taip pat teismas ne kartą akcentavo, kad esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinai ir pakankamas teisės normai taikyti (LVAT

2012-07-20 sprendimas adm. byloje A-520-2294-12, 2012-08-03 nutartis adm. byloje Nr. A-444-2366-12, 2015-02-18 nutartis adm. byloje Nr. A-398-442/2015) 442/2015).

Įvertinus anksčiau aptartas aplinkybes, konstatuotina, jog mokesčių administratorius priimdamas sprendimą dėl permokos grąžinimo, duomenis, susijusius su pateikto prašymo pagrįstumu, vertino formaliai, atsižvelgdamas tik į tai, kad prašymas pateiktas Pareiškėjo vardu ir neatsižvelgė bei nevertino aplinkybių, jog prašymas grąžinti 109 Eur permoką (žyminį mokestį) pateiktas atstovaujamo P. B. vardu ir ginčo žyminį mokestį sumokėjo P. B.. Komisija konstatuoja, jog mokesčių administratorius turėjo laikyti, kad ginčo permoka priklauso Pareiškėjo atstovaujajam P. B. ir nagrinėjamu atveju turėjo būti vertinamos ne Pareiškėjo, o P. B. mokestinių prievolių, turinčių įtakos ginčo permokos grąžinimui (įskaitymui), vykdymas.

Kadangi mokesčių administratorius nenustatė visų bylai svarbių aplinkybių bei visapusiškai ir objektyviai jų neištyrė, laikytina, jog Inspekcija netinkamai išnagrinėjo šį mokestinį ginčą. Inspekcijos ginčo sprendimas negali būti pripažintas atitinkančiu aukščiau nurodytus viešojo administravimo principus, todėl Pareiškėjo prašymas grąžinti mokesčių permoką perduotinas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo (MAĮ 155 straipsnio 4 dalis 5 punktas). Inspekcija, pakartotinai nagrinėdama Pareiškėjo prašymą, turėtų iš naujo analizuoti ir vertinti byloje esančius bei mokesčių administratoriaus turimus įrodymus, t. y. pagal Pareiškėjo pateiktą prašymą spręsti dėl 109 Eur žyminio mokesčio sumos pripažinimo Pareiškėjo atstovaujamo P. B. turima mokesčio permoka ir, tik įvertinus aplinkybes dėl P. B. turimų / neturimų mokestinių nepriemokų, spręsti dėl 109 Eur žyminio mokesčio permokos grąžinimo (įskaitymo).

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktais, n u s p r e n d ž i a :

Panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos 2023-10-05 sprendimą grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-1333445 ir Pareiškėjo prašymą grąžinti 109 Eur sumą P. B. perduoti Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos nagrinėti iš naujo.

Pagal MAĮ 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkas	Evaldas Raistenskis
Komisijos narė	Jurgita Narkevičiūtė
Komisijos narė	Rasa Stravinskaitė
Komisijos narys	Andrius Venius
Komisijos narė	Vilma Vildžiūnaitė